

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Üdvözlégly!

Tizenkilenc század alkonyán üdvözlünk téged fényességes szép hajnal, ki nekünk menyből adattál, hogy felragyogtasd a mindenség ragyogó napját, Jézus Krisztust!

Üdvözlégly!

A fényes menyrei sereg hódolatával összekapcsoljuk a miénket s gyermeki szívünk szeretetének lángját lobogtatjuk feléd: megvünk, hogy lábrád elé tegyük a lélek legszentebb érzelmeinek virágkoszoruját, hogy tizenkilencszáz éven Anyánk voltál!

Üdvözlégly!

Egy maroknyi nép, de dicső hősök nemzedéke borul le szentséges képed előtt; újlag felajánlja hűségét, véré, érted, aki kilenczáz esztendőn át Nagyasszonya voltál!

Üdvözlégly!

Egy század alkonyán vagyunk, s mi dön e körülmény minket komoly elmélkedésre indit s lelkünket elfogja a mulandóság és örökkévalóság eszméje, lehetetlen, hogy ne tekintsünk éltünk alkonyának vigaszteljes esti csillagára, Máriára! Egy hosszú életem át ragyog ő az ember előtt: mihelyt észével él, már látja és örvend neki; az ifjuság csakis e fényes csillag kalauzálása mellett menekszik meg a kísértések, a test ingereinek lidérczfényétől, mely a veszedelemben csalogatja; a küzdelemteljes meglett kor az élet zivatáros éjszakáiban csakis őt keresi szemeivel, hogy mikor ragyog ki a vészterhes felhők

közül s midőn halálra válik, midőn eljő a végső est, melyre nincs virradat, nincs hajnal, a megtört szem azt a biztató csillagot keresi, hogy annak fényénél eljut hasson a menyország örökké ragyogó napjához, Jézus Krisztushoz!

— Örvenljünk! Fölvétetett magas menyországba!

Sok száz év mult el azóta, de nem szünet meg szent fiának a kereszten drága vérével megirt testamentomát végrehajtani, betölteni!

Ime a te Anyád!

Igy szólt az Ur Jézus majd ezerkilencszáz éve a kereszten. Ezt mondja Máriára mutatva a katolikus egyház. Ezt mondja szívünk az öröm, vagy bánat napjaiban.

Hogy élünk, hogy bűneinkben meg nem haltunk, hogy ezt a mi nemzetünket még fentartja Isten atyai keze, égi Anyánknek köszönhetjük, aki örököségét nem hagyja el, védelmezi, őrzi azt, mint Anya és Nagyasszony!

Üdvözlünk Anyánk és Nagyasszonyunk! Benned látjuk az Isten gondviselését, mely éltet annyi vér, annyi küzdelem és siralom után! Mert rettenetes volt a mi bajvadásunk s ha nincs nemzetünknek egy szent ideálja, melynek képét hordozza zászlaján, pénzén, fegyverén, de még inkább szívében, akkor most sirját taposnák a népek. De egy Anya virrasztott gyermekei fölött, egy Urnő, Királynő, Nagyasszony országa fölött.

oda vágyik lelkük látnok ihletével, hol Betlehem felett hosszú éjből kivilágító új fényesség támad; angyalok zengnek örömdalt a földnek. Kivirágzott kelyhe lilomnak, így csendül az ének, megemesült benne az eltiprott nőnem. Júda leányai, jöjtek hozzá mind, ő a szomorúak megvigasztalója, feleml a porból, ő, a Boldogságos!

*

Száll a fény keletről végig napnyugatra, s merre ez a fény jár, legottan nyomába nyíló virág fakad, a hitnek sugára: bevilágít most is Nagy-Görögországban egy szegény özvegynek bánatos lakába. Beteg, ágyon fekszik szívének szerelme, bús halavány ifju, szép jövőnek megtört, hervadt mirtus ága, álma felett virraszt, könyz ez édesanyja.

— Mit sugalt az istenasszony? az ébredő kérdi, mond el én jó anyám, oly nyugtalan volt és fárasztó az álmom. Szólt elbágyadt hangon a sorvadó ifju s lábzan égő szemét anyjára vetette, úgy várta az igét, nehéz lélekzetét lecsendesítette.

— Nyugodtan alhatol, én édes magzatom, reményt hoztam, bizzál meggyógyit az Isten.

Belevette magát a magyar szívekbe, ahonnét ki nem irtja semmi hatalom és ő szívért szívet ad, anyaszívet, mely értünk dobog ma és mindig. Midőn mai nap, fölvétele napján örvendenek az angyalok, dicsérve áldják az Urat, hogy Királynét nyertek Máriában, teljut oda a mi örömhosszannánk is, az angyali karba vegyülve kiáltjuk: Üdvözlégly!

Üdvözlégly! Ki e napon nem csak az égi koronát nyerted el, hanem a magyar nemzet koronáját is!

Üdvözlégly Királynőnk! Nagyasszonyunk! Hű magyar néped üdvözlő, hódol koronázatásod emlékünnepén!

De üdvözlőjük őt, mint küzdő gyermekei, kik a szellemi csatában a sötétség hatalma ellen harcolunk. Kérjük, hogy a hajó, mely alattunk ropog, inog, eljuthasson rendeltetési helyére. Mily nagy hullámok, mily örvények, milyen szirtek fenyegetnek! De nem mertül el, nem török össze, mert fölűnik Mária, a tenger csillaga!

Üdvözlégly! Hajón utaztam hazafelé. Számláltam: a perczeket s vágytam édes anyám szerető karjai közé. Egyszer csak meglátom a város épületeit, a kikötőt, ahol már várják az érkezőket. Fehér kendőt lobogtat felém valaki, az a valaki, az én anyám. Mésziről megismert, én is megismertem őt. Adottam a folyam habjait is, melyek hozzá visznek. Csak néhány perc és én csókolhattam áldott kezét s karjai között élveztem a boldog viszontlátás örömeit.

Feltárva karjaim az istennő szobránál, könyörgő dalommal így zokogtam hozzá: „Szűz Artemis! ime, szent imával esdek, kórágyon szenvedő fiamat gyógyítsd meg, roskadó életem jövőnd reményét, egyetlen támaszát öreg napjaimnak, ne add a halálnak, tartsd meg életemnek. Vedd e szép viragot ajándéku tőlem, még hajnal nyílásán szedtem koszoruba a mező diszéből, szegény vagyok, fiam beteg, fogadd kegyesen szivemtől, jóságodért holtomig imádlak!”

És oly szelid, biztató volt az istennő képe, jóságos szemével mintha mondani akarta volna: „Fiad meggyógyitom.“ Többet is szólana még az édes anya, de szavait legett léptek szakítják meg, ősz férfiú tér be, idegennek látszik: békét köszönt, Istennek békéjét szomorú szíveknek.

— Az Isten anyja küldött hozzád, a lelked orvosát, — szól a szent apostol: e tiszta ifju lelkét meggyógyítja a szent Szűz kegyelme; égis ér fel a hit, higgyetek a Szűznek isteni Fiában!

Eloszlik az éj homálya, a mint feltámad a hajnal: romban hever immár Artemis hatalma, felragyog a keresztes örök diadallal. Egy

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A Boldogságos.

Mater Misericordiae.

Sirást hallok olykor, elnyomott sóhajtást rég letűnt időknek kietlen mélyéről. Mintha Babilonnak zúgó vizeinél látnám Jeruzsálem leányait ülni szétbomlott hajukkal lenn a föld porában; búval terhes fejük tenyerükbe hajtják csendes zokogásban.

Jö a zsarnok és szól: „Szion leányai, virágozzatok fel hárfáitok hurját, zendítsetek rajta örvendő dalokat. Azzsianán minden népét leigáztam, vigadni van kedvem!”

S mélyebbre szegődik le a porba arcuk; szótlanul ülnek mind a zsarnok parancsra: Szion leánya közül egy sem fakad dalra, csak könnyeik hullnak gyászos siralomban. Szolgálczaik közt titkos sejtetem kél egy fényes kéz után, mely felemelje majd a mélyen lealázott női méltóságot, az anyát, az embert.

Hosszan elmerengnek álomképek s ábránd virágos mezőin vissza, az elvesztett hazába,

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általános elismert jó hirnévű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyeget, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikket. **Delánt gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként!** kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

186. — 46.

Mai lapunk 6 oldal.

Vizen vagyok most is, az élet tengerén. Utazom haza, szüleimhez: égi Atyámhoz és Anyámhoz. Oh mint háborog zajog ez a tenger, ide s tova dobálja életem hajóját! De ime a boldog örökkévalóság kikötőjében várakozik rám valaki: az én égi édes Anyám, Mária. Integyet felém... biztat, hogy ne féljek... már nem messze a part... Én is visszaintek, összekulcsolt kezekkel, könyves szemekkel, gyermeki szívem lángoló hevével kiáltok oda: Drága Anyám, üdvözlégy!

Kiss A. István.

— Néppárti gyűlés Sziget-Csépen. A néppárt vasárnap délután 3 órakor Pestmegye Sziget-Csép községében népgyűlést tartott, melyen mintegy 4000 ember vett részt. A gyűlés elnöke gróf Zichy Aladár volt, ki elnöki megnyitó beszédében a néppárt alakulásának okait fejtegette. Utána dr. Simonyi Samedam Sándor mondott nagyobb szabású beszédet a néppárt szükségességéről és a keresztény társadalomról; dr. Nobis Ferencz, nagymarosi plébános, a keresztény restaurációról beszélt és fejtegette ama közgazdasági elönyt, melyet a néppárt a nép javára iniciál. Bonits Ferencz lapszerkesztő a keresztény sajtóról és annak terjesztéséről tartott hosszabb előadást. Végül Zichy Aladár gróf elnök zárta be beszéddel a gyűlést. A népgyűlés után lakoma volt.

Szövetkezeti előértekezlet.

A széle: körben megindult szövetkezeti mozgalom immár Székesfehérváron is lelkes követőkre talált s ha ez a lekedés nem csupán az új eszmék iránt általában tanusítani szokott kíváncsi érdeklődésből, hanem a meggyőződés erejéből fakadt, úgy remélhetjük, hogy nem sokára közvetlenül is érezni fogjuk a Szövetkezet áldásait.

Nem hagyhatjuk említés nélkül azt a ne-

az Isten, égnek-földnek alkotója, mindnyájunknak közös atyja.

És mind lelkesebben szólt az új hit mélyeség titkáról, testvériség és szeretet, — ismeretlen érzés, — szegények és elhagyottak, fájdalom és könyek vizsgálatásáról. S mint a lankadt virág csendes harmat után felől hálás illatával: Atyám, — szólt az anya s fia égi fénytől illetődve, — áldj meg minket a szeretet Istenének tisztító vizével!

S im, a hit csodája, a beteg tagokat égi tűznek lobogása lelkesen bejárja, már ott térdel anyja mellett, várja a kegyelmet. S míg őket a szent apostol meghintti a Három-Egy Isten nevében: „Meggyógyultam, anyám!” lehányatlik a szülőnek reszkető karjára, ajkain mosolygás játszik a zordon halállal, diadalként égi béke száll le, mint a hold sugára, meg-hidegült homlokára.

— Lányom, töröld le könnyűid keservét, inti az ősz, mert fiad halott volt, most támadt életre a boldogok honában; mert immár a földi szenny és szenvedés nyugtától, hited szárnyán eléred őt fent a mennyei Atyánál.

Illatozó olaját tűzött az apostol, búcsúcsókot hintett anyja mélyen alvó jó fiának csendesült szívére. Megáldja őt az agg: „Emelje fel lelkét a földnek porából, ő, a szomorúak megvizsgálója, ő, a Boldogságos!

Nagy tikkasztó nyár hevében, túl az ifjúkornak ábrándos virányán, egy férfi lépdél fáradtságtól lankadottan fel a hegy ösvényén. Elhagyta a fővárosnak fojtogató levegőjét, kerül az embertársaságot; csalódása rég meg-

vezetes és fölötte jellemző körülményt, miszerint a szövetkezet fölállításának gondolata éppen azok agyában fogamzott meg, azok köréből indult ki, a kik helyzetüknél fogva legjobban rá vannak utalva azon előnyökre, melyek a szövetkezetből származnak. Egyszerű polgárok ezek, a kik részint a lapok után, részint a személyesen tapasztalt példákbul okulva elhatározták, hogy az eszmének terjesztői lesznek. Tervüket mindenki helyesléssel fogadta, s így fölbátorodván, az annak megvalósításához szükséges lépések megtételére fölkérték az arra hivatott férfiakat, kik arra örömmel vállalkoztak és a szót csakhamar tett követte.

Folyó hó 13-án, vasárnap délután százötven polgár — iparos és földmives — gyűlt össze a város ház nagytermében tartott előértekezletre, melyen megjelent dr. Major Ferencz orsz. képviselő is, az Országos Központi Szövetkezet alelnöke és Piský Zoltán, a központ megbízottja, hogy a megalakulás módzatait megbeszéljék.

Az értekezlet lefolyását a következőkben adjuk.

K. Horváth István belvárosi plébános mindenekelőtt ismertette a jelenlévőkkel az összejövetel célját és az értekezlet vezetésére egy újköz választását indítványozta, mire a szóló egyhangulag fölkérte.

Az elnök most általánosságban vázolja a megalakítás módját. A fogyasztási szövetkezet részvényekre lesz alapítva s a tagok a részvények értéke által fedezett összeg erejéig hitelt élvezhetnek. A ki hitelt nem szorult, annak részvény tőkéje gyümölcsözik, tehát ez esetben is mindenki bizonyos lehet a fölől, hogy pénzét jól helyezi el. Ha az illető tag a részvény értékéig vásárolt, az összeget kifizetni köteles, ellenkező esetben leszámolnak vele és így megszűnt a szövetkezet tagja lenni. A szövetkezeti boltban kapható lesz mindeféle háztartási és élelmi czikk, nemkülönben a földmivesek részére szükséges gazdagsági eszközök is. Megjegyzendő, hogy ezen vállalkozás nem üzlet, hanem csupán az önszegélyezés okszerű módja akar lenni, azért nem csinál konkurrencziát a tisztességes kereskedő osztálynak. A boltban csupán a részvényesek, mint a szövetkezet tagjai vásárolhatnak. Ez másképpen nem

törte lelkesedésének messzevágó szárnyát, számúzte a szép jövőből most, mikor az élet magaslatra fel tartva, tetterőben rendületlen kellenek a harcra állni. Visszavetve a sivar jelennek, hervadás szállott kedvére, keresi az őstermeszet gyógyító varázsát megsebzett szívére.

Minél tovább küzköd, minél fölebb ér az éghez, a tiszta lég éterében lélegzete, szíverése könnyebb; homlokának izzadását letörli a rengeteg erdők lombos, hűvös árnya, a lankadt izmok megfűződnek jó kedvének tengerében.

Szirtromra érve, kitarul előtte az erős természet, a nyári tájkép édes hangulata, életető varása. Égi megnyugvás békéje feledtetí fáradtságát, azt az üres, hideg közönyt a tenyvesek özontérhes, légtörében.

Itt, a nyári hajnal láng-virradásában, itt tanulja gazdag színeit a költő a völgy-patak zugásában, fenyű-erdő illatában, a vadgalamb búgásában. Itt az öröm új meg újabb áradattal veti hullámaít; mint a villám a felhők méhében, a nagy eszmék itt fogamzanak s drága gyöngyöként vetődnek fel a lélek-tenger végtelenségéből.

Feltámad mellette szennyesen a főváros nagy képe, hol a gyarak poros ködpárája el-takarja az ég áldott ragyogását. Álmatlan zugás közt, csak egy gondolat körében, mint a taposó malomban, örült hétköznapi tánczot jár az állat-ember, földhöz kötve a léleknek rajongó érzése, mint a pusztító járványban, salakjában megbetegszik a szív és megbénul a hit, a lélek jobb része.

Képeibe elmerülve felszakad az érzelem-

is lehet, mert különben a kezelés is sokkal honyolultabb lenne. Így a tagok egy könyveket kapnak, melybe a bevásárlásokat fogják följegyezni. A beszerzendő árukat a központi Szövetkezet fogja jutányos áron szállítani, s ezáltal a szövetkezet abban a helyzetben lesz, hogy jó minőségű portékát adhat olcsón. Továbbá a központ most megadja a szükségessége utbaigazítást, az üzletet berendezzi, a kezelőt betanítja és alkalomadtán mindenkor készséggel ad fölvilágosítást, ha eziránt hozzáférnek. A részvényekre vonatkozólag az elnök megjegyzi, hogy azok ára sem kicsi, sem túl magas ne legyen, mert az első esetben a szövetkezet alapja könyven megrendülhet, a tagok hitele hamar kimerül, az utóbbi esetben pedig sok rászoruló szegény ember lenne kizárva a szövetkezetből.

Reicha Károly 5 frtban kívánja a részvények árát megállapítani.

Most Chay Antal kérésére Major Ferencz orsz. képviselő szól föl.

Beszéde elején a mozgalom felett való őszinte örömeinek ad kifejezést és elismeréssel említi az elnök fejtegetéseit. Szerinte a szövetkezet, a legtermészetesebb útja az általános jólétnek, a vagyonosodásnak, mert az egy helyen elért siker másokat is a példa követésére buzdít. Tapasztalhatjuk, hogy az ország különböző vidékein felállított Szövetkezetek szépen virágnak, azért a sikerben nincs okunk kételkedni. Mert ha annyi kis faluban, a hol haszonlíthatlanul bajosabb az ügyvitel, tud prosperálni a hasonló intézmény, mennyivel több bizalommal fogadhatjuk mi itt, a hol a szigorú ellenőrzésről előre is bizonyosak lehetünk, mert sok értelmes ember fog részt venni benne. Saját érdekében siessen mindenki a szövetkezetbe lépni s majd egy év múltán meglátják, mennyit takarítottak meg így. Igéri, hogy a központ részéről mindenkor szives támogatásra számíthatnak. Az országos szövetkezet kötelékébe való belépést már csak azért is kívánatosnak tartja, mert a kezdő szövetkezetnek nagy szüksége van istápolásra s a központ is így juthat azon helyzetbe, hogy a kedvezményes árubeszerzést szélesebb alapra fektethesse. A székesfehérváriaknak ezen mozgalmát a központ élénk érdeklődéssel kíséri, mert itt alapos kilátás van egy erős szövetkezet megteremtésére, mely önmagát is hathatósan segíti s az országos érdekek is előmozdítója lesz. Egyébként az egybe gyűlteket figyelmébe ajánlja Piský Zoltán, a

nek vihar-árja, könyek csillogása, a jószág forrása. Két kezét összekulcsolja, ajkain a mult és jelen hó imába forrad össze; harang csendül, zsongó hangja gyógyítólag hull szívére, megerősül, mint a vándor a forrásnak hús vizében.

Szent ének hangzik a völgyről, és dallama ünnepe érzetével oda simul lágyan a férfi lelkéhez: „Egeknek megnyílt kapuja, magyaroknak királynéja, életünk reménye; bűnösöknek kegyes menedéke, védő pajzsa nemzetünknek, ég föld tiszta lilioma, egyetlen fény a föld sötét rögén, fájdalmas Szűz anya, megbusult szíveknek gyógyítója! . . .”

Mind és mind közelebb zendül fel hozzája az ünnepi ének. Jámor hívó sereg zarándokol kibontott zászlókkal az erdei kápolnához közönteni énekeszóval a magyarok Nagyszasszonyát. Vágya öntudatlanul a hang után vonja, s elvegyül a zarándok-nép buzóg énekébe: a mit a természet nagy hatalma kezdett, megszentelt azt a sóvárgó hit ébredése.

Elnémul a harang, szolozsmák zengése, száll az alkony enyhe szárnya az erdő-homálya: még ott mereng áthatatlan a kápolna csendes, szent magányán, az erdőnek szűz tiszta légtörésében, oly közel az éghez.

Isteni ihlet sugára derítette fel értelmét, és mint arany lépcső nyulik fel az égbe egy csillogó édes álom, a gyermekkor imája, tiszta égi szárnyon: „Egeknek megnyílt kapuja, magyaroknak királynéja, életünk reménye; bűnösöknek kegyes menedéke, védő pajzsa nemzetünknek, ég föld tiszta lilioma, egyetlen fény a föld sötét rögén fájdalmas Szűzanya, megbusult szíveknek gyógyítója! . . .”

központ kiküldöttjét, ki azért jött el, hogy a szükséges fölvilágosítást megadja s a kezdeményezéshez segédkezést nyújtson.

Pisky Zoltán az öt forintos részvények kibocsátását ajánlja azon megjegyzéssel, hogy a kinek módjában áll, többet is vásárolhat. Ohajtán azonban, hogy az először jegyzett részvények értéke tökéletesen bentmaradjon, mert ha a kezdéshez ily módon adott segítséget rögtön felhasználják, úgy a szövetkezet ereje kimerül s a legnagyobb zavarok támadhatnak. A részvényekre fektetett csekély összeg így az osztalék révén még elővételben kamatozik.

Az elnök ezt elfogadásra ajánlja, hozzátevéen, hogy a vásárlás azontúl is lehetőleg készpénzben történjék.

Pisky Zoltán indítványozza, hogy az aláírások eszközzése céljából egy alakuló közgyűlést kell összehívni, hogy a szövetkezet mielőbb megkezdhesse működését. Minden egyes részvény után 20 kr. beiratási díj lesz fizetendő, ebből fogják az üzleti könyveket s az egyéb szükségességeket beszerezni. Továbbá javasolja, hogy a belépők kötelezzék magukat bizonyos időre, melynek letelte előtt a szövetkezetből alapos ok nélkül ki nem léphetnek.

Ugyanilyen értelemben szól Kéri Ferencz.

Pisky leghelyesebbnek véli, ha 5 frtos részvényeket bocsájtanak ki, 3 évi kötelezettség kikötése mellett.

Major szintén hangsúlyozza, hogy ilyen nagy horderejű intézi anynl a biztonság levén a fődolgoz, mindenekelőtt alapot kell teremteni, azáltal, hogy a tagok a tőkét bizonyos ideig vissza ne követelhessek. Mert megtörténhetik, hogy valamely összeheszlés esetén nagyobb számban kilépnek s így a szövetkezet válságba jut. Mondassék ki, hogy a kötelezettség csakis halál, vagy elköltözés esetén szűnik meg, mely esetben az illetők vagy jogutódai a pénzt egy meghatározott idő múlva visszakapják. Szerinte legkivánatosabb volna, ha a tehetősebbek több részvényt jegyeznek és a megillető hitelt vagy éppen ne, vagy pedig általában csak 50% erejéig vegyék igénybe. Ha azután a szövetkezet kellőleg megerősödik, akkor a hitel mértékét megfelelően kiterjésztetik.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az értekezlet a következőkben állapodott meg: Öt forintos részvények három évi kötelezettséggel, s az érték 50%-áig terjedhető hitel. Az alakuló közgyűlés szeptember 3-án lesz, hogy a szövetkezeti boltot október havában már megnyithassák. Megállapítottat azonkívül, hogy a szö-

vetkezeti gyűléseken a részvények arányában egy tag legföllebb 3 szavazattal birhat.

Az alapszabályok kidolgozására egy bizottság küldetett ki, melybe az elnök ajánlataira megválasztattak: Pálinkás Imre, Lipárh János, Csizel Kálmán, Károlyi József, Poós Ferencz, Polczer József, Varga János, Trummer Sándor és Koronczay Imre. A bizottság elnöke K. Horváth István belvárosi plébános.

Az aláírások már a következő napokon megkezdődnek, hogy az alakuló közgyűlésen már az érdeklődés mértékéről tájékozást szerzhessenek.

Az elnök által hitelesített ideiglenes aláírási izeken — készpénz fizetés mellett — részvényekre előjegyezhetni:

K. Horváth István belvárosi plébánosnál.

Csizel Kálmánál, Gyümölcs-utca 28.

Schlett Ferencznel, Major-utca 11.

Kósa Ferencznel, Sár-utca 13.

Almássy Ferencznel, Malom-utca 5.

Lézer Józsefnél, Gyümölcs-utca 18.

K. Horváth Ferencznel, Sütő-utca 14.

Mensa Academica Egyesület.

A budapesti egyetemi ifjuság körében alakult segélyező egyesületek közül a legszebb intencziokat a legraktikusabban a Mensa Academica szolgálja. A fantaszt nehéz küzdelmeitől legalább részben felmenteni a törekvő de szegény egyetemi hallgatókat, hogy teljesen tanulmányaiknak élhessenek, egy társaságba gyűjteni az ifjuság nagy részét, s az ugy is igen meglazult ifjusági közéletet felvirágoztatni; ezen anyagi és erkölcsi okok indítottak a magyar társadalmat a Mensa Academica megalakítására.

Ifjusági egyesület, az ifjuság kebeléből választott 50 tagu bizottság és az ez által választott tisztikar vezetése alatt. A szegény, segélyre szorulókkal kollegáknak, barátainak, gyűjteni az ifjuság nagy részét, s az ugy is igen meglazult ifjusági közéletet felvirágoztatni; ezen anyagi és erkölcsi okok indítottak a magyar társadalmat a Mensa Academica megalakítására.

Ifjusági egyesület, az ifjuság kebeléből választott 50 tagu bizottság és az ez által választott tisztikar vezetése alatt. A szegény, segélyre szorulókkal kollegáknak, barátainak, gyűjteni az ifjuság nagy részét, s az ugy is igen meglazult ifjusági közéletet felvirágoztatni; ezen anyagi és erkölcsi okok indítottak a magyar társadalmat a Mensa Academica megalakítására.

Az egyesület felállításának eszméjét a

haldokló természet titokzatos szomorú csendje a földön; a hervadásnak az enyészetnek képe köröskörül az őszi tájon; de sziveinkbe tavasz virult, virág fakadt: a szerelemnek tiszta, szép virága.

május 8.

Szeretsz-e még, szeretsz-e még . . . ?

Szerelmet lehel az ujra éledt természet, szerelemre hív az ezernyi, tarka illatos virág; szerelmet hoztam én és te szerelemre váltál hűséges szived erős hitével . . .

Bejártuk együtt az ismerős tájt, elnéztük, hogy festi aranyszínűre a lenyugvó nap bucsuzó sugara az erdőkoszoruzta halmokat, az erdő lombjait, amint utolsó csökját hinti azokra, kik tőle kapnak életet, üdéséget, virágot . . .

Hogy gyönyörködtem volna én abban a fényes tüneményben máskor — hisz tudod mennyire szeretem a természetet — de akkor tán észre sem vettem volna, ha nem figyelmeztetsz reá. Szébb tüneményben gyönyörködtem én — a te égő arczod pirjában; oh az szébb volt, ezerszerte szébb, mer az a szerelem hajnalhasadása volt.

november 20.

Volt . . . !

Még egypár rövid hónap, de az egészen a mienk; hadd teljék csordultig a szívünk gyönyörűséggel; aztán elszakadtam tőled, így rendelte a végzet, talán azért, hogy ne lássam hervadásodat én letört virágom . . .

Oh miért kellett mindama boldogságnak emlékké válnia, miért következett a reménytelen biztató tavaszra az elmulás vigasztalan tele, verőfényes szép napomra örök éjszaka?!

magyar közönség melegen fogadta: Számszámra érkeztek az adományok mindenhonnan, s az egyesület felvirágoztatásában vetélkedtek a vármegyék, városok, egyesületek, s a nemzet legjobbjai.

E buzgólkodás eredménye az, hogy a Mensa mintegy közel 100 ezer frt vagyon felett rendelkezik. Igen szép tanújele a magyar társadalom áldozatkészségének, melylyel leendő munkásairól gondoskodik. Ambár míg több, mint ezer segélyre szoruló egyetemi hallgató van a fővárosban, s évente több száz folyamodót kénytelen az egyesület alapihány miatt elutasítani, addig az alaptőke igen-igen kevés.

A segélyezésre az alaptőke kamatai használatnak fel. Ehhez járulnak az állam 2000 frtos évi adománya, a tagdíjak, az egyetemnek adományai, ezenkívül egyesek évi adományai. Egyes megyei és városi törvényhatóságok alapítványi helyeket létesítettek, melyekben évente egy-egy megye, illetve városbeli ifju nyer ebéd- és vacsorát.

El nem mulaszthatjuk e helyen is leglegkezebben üdvözölni azon fenkőt gondolkodású egyéneket és törvényhatóságokat, kik a haza jövőjéért nemzedékének boldogulását szívében viselve, ez áldozatoktól vissza nem riadtak.

Vajha dicsérendő szép példákat számosan követnének!

* * *

A segélyezésre vonatkozólag az egyesület elnöksége a következő pályázati hirdetményt adta ki:

A Mensa Academica Egyesületnél az 1899/1900 tanév I. felére a következő pályázatot hirdetev:

1. Az egyesület választmánya általi betöltendő mintegy száz ingyenes, illetve féldíjas ebédsegélyre (ez elnökséghez címzendő).

2. Méltóságos bojári gróf Vigyázó Sándor cs. és kir. kamarás ur által betöltendő 4 ingyenes ebéd- és vacsora segélyre. E kérvények a gróf ur nevére címzendők, s beadandók az egyesület hivatalos helyiségében. E 4 helyre csak keresztény tudomány egyetemi hallgatók pályázhatnak.

3. Budapest székes főváros, Szabadka, Szatmár-Németi, Pozsony városok; Trencsén, Torontál, Ung- és Háromszék vármegyék polgármestere ill. alispánja által betöltendő hat, illetve egy-egy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. E kérvények az illető törvényhatóságok címzeve, az illetékesség világos megjelölésével az egyesülethez adandók be. Ez alapítványi

május 25.

Itthon vagyok megint . . .

Tavasz van mint — akkor. Csicsergő madarak szállnak fejem fölött tova, talán a páriájukhoz, susogó lombok közé, puha fészkeikbe.

Én is a páromat, téged kereslek, virágos mezőben — virágos temetőben . . . Lehajtom a fejem, de nem a pihegő kebledre, szived dobogását hallgatni dővajködva — mint egykor; hanem síroznak halmára, márvány keresztjére . . .

Vissza gondolok az együtt töltött, elmúlt napokra és eszembe jut, mikor a vállásra gondolva olvastad a szegény Stecchetti sejtelmés, komor verséből:

Ha nyílnak a szép tavaszi virágok
S keresve sírom, jössz a temetőbe;
Sírhatom egy sarokban megtalálod,
Virágokkal lesz gazdagon benőve . . .

Oh tépi belőlük pár szálat magadnak,
Hisz porladó, holt szívéből fakadnak!

Csak én mosolyogtam feletted — akkor; te nem. Te tudtad, csak én nem tudtam, csak én nem akartam hinni hogy így lesz. Hogy arcom piroságát a halál eljegyző csókja lehelte oda, hogy kezezkéd azért volt olyan forró, mert az élet melegének utolsó fellobbanása melegítette át, és szemeid ragyogása a lefutó csillag villanása volt! Csak a szived volt erős, s az azt teljesen betöltő érzés, mely ime sírod felett is hozzám beszél örök szerelemről . . .

. . . Örök szerelemről, örök hűségről, fe-

Mintha régen hordozott bilincsek örvé szakadt volna szét zsiabadt kebléről, szerteoszlik a földi vágy a szent Szűznek közelében, mint az éj homálya a hajnal fényözönében. Kit tudás nem boldogított, élvek kelyhe sem vidított: felemelte a lelkét az örök Valóhoz, a hit-magasságba ő, a szomorúak megvigasztalója, ő, a Boldogságos!

Cserey József.

Margit.

(Naplótörödédek.)

október 5.

Ülök szobámban, hallgatom az eső zuhogását és nézem, hogy fut le az esősepp ablakom üvegén, épen mint arczomon a köny, melytől nedvesülni érzem a szemem. Mert rád gondoltam édes, reád, aki messze, messze vagy tőlem, de mégse olyan messze, hogy ne tudna felkeresni a lelkem örök vágyódása . . .

Ott vagyok most is nálatok, kicsi kertekben, a hol először hallottad tőlem a szerelem szavát. Oda képzelem magam, ahogy ott álltunk a szép őszi estén, hervadó virágaid között, s a hold ezüstös fénye glóriával vonta be a te édes szökeségedet . . .

Te akkor még nem mondtad hogy szeretsz, declárulta a szived elhallgatott titkát halk sóhajod, kezdednek reszteként, el a szemednek lázas ragyogása, gyenge kéte karodnak forró ülése — mikor égő arczodat keblemre szorítva sirtál a gyönyörtől hosszasan, édesen . . .

Millió csillag reszkető fénye az égen,

helyekre első sorban csak az ott illetékesek tarthatnak igényt.

Mindezen bélyegtelen kérvényekhez melléklendő első éveseknél az érettségi bizonyítvány, a többiekénél az index, vagy index másolat és a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány.

Az 1., 2. alatti kérvények beadási határideje szeptember 12-ike. Beadandók a főtitkár segélyügyi előadó, hivatalos órái alatt.

Mihez tartás végett közlöm, hogy 150 frton felüli, ösztöndíjat élvezők az alapszabályok értelmében segélyben nem részesülhetnek. Budapest, 1899. augusztus hó.

Hann János s. k.
e. i. elnök.

A segélyezés áll* ingyenes és földias ebédsegélyből. Ebéd- és vacsora segélyben csak a fővárosi és törvényhatósági alapítványok élvezői részesülnek.

Az étkezés étlap szerint történik, ebéd 3 fogás szabad választás szerint, vacsora 1 fogás.

Az egyesület helyiségeiben, mely 500—600 étkezésre van berendezve a segély eseteken kívül kívül csak tagok étkezhetnek vagyis csak azon egyetemi polgárok, kik az évi 4 korona tagdíjat lefizették. Ezek számára az előfizetési ár havi 16 frt, (10 frt ebéd, 6 frt vacsora.) Megjegyezzük, hogy a t. szülők az étkezési díjat közvetlenül az egyesület elnökségéhez is beküldhetik, mely ennek ellenében ebéd- és vacsora-szelvényeket ad ki a jogosultaknak.

Étkezési idő délelben 12—3, este 7—10-ig. Az ételek minősége és mennyisége feletti ellenőrzést az egyesület orvosa és 2 gondnoka teljesíti. A tagok panaszait az e célra szolgáló panaszkönyvbe írják, a miből a gondnokok és a bizottság tudomást szereve intézkednek a panasz okok megszüntetése iránt.

Bármennyi felvilágosítást az egyesület elnöksége ad.

Helyiség: Budapest, IV., Molnár-utca 11.

Hann János
elnök.

Tuka Béla
főtitkár.

UJDONSÁGOK.

— Ő Felsége születésnapján f. hó 18-án pénteken a székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet lesz, mely alkalommal a püspök ur Ő méltósága fog pontifikálni.

hár virágok képében, amiket te mindig úgy szeretted! . . .

A fehér virágok elhervadnak, mint te, aki legszebb voltál közöttük; csak az a zöld repkény nem, ami most fakad sirhalmod körül, hogy betakarja majdan hűvös sátorával azt a kicsi dombot mely drágább nekem minden ékeségénél az életteli földnek . . .

Oh milyen hideg lehet ott alatt . . . !!

Megérzi e a hideg tetemed, mikor zokogva borul föléd a te hű szerelmed? Athatolnak-e a hűg hanton, le, egész tehozadd forró könyved? Megdobban-e a kihűlt szived az én keltegető szómra, csendes keservekre?

De a lelked, a te tiszta lelked, az itt van velem — ezem. Tán belé vegyülve abba az illatos, meleg májusi szellőbe, melytől megrezdül a virág, felszárad a köny . . . ?

Virágot hoztam neked — virágot viszek téled. Hoztam fehér narancsvirágot, üllekező szivek édes symbolumát, — viszek borostyánt sirodrol, hervadhatatlan jelét az elnem muló, örök szerelemnek . . .

Imádkozom. — Nem a te tiszta, megdicsőült lelkédért, — magamért. Hogy ne fogyatkozzék meg a hitem, mely arra tanít, hogy egy szebb világban találkozom veled, a hol örökké élnék a fehér virágok.

—y.

— **Diszebéd.** Miután Ő Felsége születés napja péntekre, azaz bőjti napra esik, a megyei Püspök Ő Méltósága a katonai és polgári előkelőségek részére, Ő Felsége iránt való tiszteletből adni szokott diszebédet vasárnap, folyó hó 20 án tartja meg.

— **Gyászünnepély.** Hétfőn, azaz f. hó 14-én róttá le kegyeletét Székesfejérvár közönsége, a függetlenségi kör kezdeményezésére, azon polgártársai iránt, a kiket Haynau 1849 augusztus 14-én Pesten az új épületben kivégeztetett. Az ünnepély gyászmisével kezdődött, melyet K. Horvath István belvárosi plebános tartott *Tomán Antal* és *Jelinek Antal* káplánok segédletével a kivégeztettek lelki üdvéért. A székesegyházban, a hol a gyászmise tartatott, gyertyákkal és virágokkal szépen díszített ravatal volt felállítva a kivégeztettek emlékére, melyen a bejáratnál szemben a függetlenségi kör következő feliratu koszorúja volt elhelyezve: Az 1849. aug. 14-iki vértannink 50 éves emlékére. A székesfejérvári függetlenségi kör. — A gyászmisén a város képviselőiben megjelentek: *Havranek József* kir. tanácsos, polgármester, *Keresztes Ignác* tanácsos, *Tamási Gyula* tanácsos, *Polczar Péter* első és *Simon Sándor* második alkapitányok stb. A nagyszámmal egybegyűlt közönség körében még ott voltak: *Gánóczy Flóris* kir. közjegyző, *Eder József* orvos, *Marschal Nándor*, *Kostyelik Ferenc* stb. A gyászmise végétől a közönség közül mintegy 25-30 (!) hatalmas nemzeti zászló után kocsin vonultak ki az Erzsébet-ligeti emlékoszlophoz, melyet vasárnap délután az iparos ifjak már megkoszorúztak. Itt dr. *Saára Gyula* a függetlenségi-kör elnöke lelkes hangu beszédet mondott, a kör küldöttsége pedig letette koszorúját. A városi hatóság részéről csupán *Polczar Péter* rkapitány volt jelen.

Saára beszéde szép volt, de valamit kifelejtett belőle. Meg kellett volna emlékeznie Székesfejérvár városának 28 ezer lakosáról, a ma élőkrol, kik közül csak az a néhány ember tartotta érdemesnek tiszteletét tenni a vértanuk emlékezeté előtt; meg kellett volna mondania, hogy az a hat polgár csupa jámbor idióta volt, mert vérét adta azért a nemzedékért, mely nem tud élni, nem tud lelkesedni, nem tud bár egy gondolattal áldozni, csupán panaszkodni tud.

— **Beküldetett.** Három hétig csak nappal alhatunk? A külvárosi polgárság legnagyobb része annak a szerencsének örvend, hogy éjnek idején élvezheti az itthelyt elszállásolt 69-ik gyalogezredbeli hadifák zaját. Örömmel veszi tudomásul a polgárság a katonák itt lételet — különösen a dézsahölgyek, — mert ezáltal élénkül a város. a forgalom nagyobb; de az semmi esetre se tesz kellemes benyomást, ha éjjel 1—2 órakor, majd 4 óra felé, — mint folyó hó 14-ikére virradóra történt, — harsogtatják a trombitákat, verik a kapukat, fölkelendők a netalan még alvó társaikat. Ugy hiszem, hogy a katonaságnak háromheti itt tartózkodása alatt nem lesz minden éjjel így, mert ha az említettem eset három hétig éjjelenként ismétlődni fog, kénytelen lesz a polgárság nappal aludni. Nem tudom, hogy mikor dolgozunk? Igen jó lenne, ha a katonai hatóság kegyesen tudomásul venné az említetteket s böles belátása szerint megtenné a kellő intézkedéseket.

— **Üngyilkosság.** *Vörös György* 60 esztendő *magyar-almási* lakos nem gőzötte kívánni a vadászati tilalomidő végét, mikor aztán nemes bravúrral lődözhetette volna a határban lézengő gyáva nyulakat, hanem tulajdon fejének irá-

nyozta a jó Lanchastert és véget vetett életének. Hogy mi vitte arra a bolondos gondolatra *Vörös Györgyöt*; a ki különben foglalkozására nézve magánzó volt, azt nem tudhatni bizonyosan. A minap délelőtt a korcsmában emlegette ugyan a dolgot, de senki sem hitte el neki, egész addig, míg nem kello bátorságot szedve magába a különböző szeszekből, lakására ment, a honnan csakhamar hatalmas durranás hallatszott. Mire a szomszédok berohantak, az öreg már vörös halott volt. A torkára irányozott lövés nyomban megölte.

— **Betörések.** A mult vasárnapra virradóra egyszerre két helyen követtek el betörést valószínűleg kóborló oláhczigányok. *Lőrincze Elek* palotai-utca 15. sz. a. levő boltján az ajtó lakatját lefeszítették s az üzletbe behatolva, onnan 40 frt készpénzt, továbbá nagyobb mennyiségű szivart és pálinkát vittek el. Hasonló módon törtek be *Weisz Jakab* Szécheny-utca 76. sz. a. levő üzletébe, honnan 3 frt készpénzt és egyéb apróságot vittek magukkal. A rendőrség ugyiszintén a csendőrség is erősen nyomozza a tetteseket.

— **A kis levélke . . .** Kaptuk a következő sorokat: A rendőrfőkapitány úr becses figyelmébe ajánljuk a következő esetet: Folyó 13-án egy elég tisztességesen öltözött, körülbelül 7—8 éves fiúcska járt házról-házra, ajtóról-ajtóra pénzbeli segélyért könyörgve. A jó képű fiúcska egy kis levélkét mutogatott, melynek alapján a segélyt kérte. Midőn megkérdeztem a fiút, hogy ki adta a levelet és ki írta? azt válaszolta, hogy az édes anyjától kapta a levelet, ki azért írta, hogy annak segélyére pénzt gyűjtsön: „Mert édesanyjának pénz kell, mi igen szegények vagyunk“. A kis fiút figyelmeztettem, hogy nem szabad így kéregetni, ha csak engedély nincs adva. Alig-hogy ezt mondtam, a fiúcska futni kezdett. Hiába kérdeztem a nevét, nem felelt. Nem állíthatom, hogy csalóval volt dolgom, mert még csak kis fiúcska a kéregető; de azt gyanítom, hogy a háta mögött család, naplopó lappang, ki igen korán hozzá szoktatja a kéregető gyermeket a csaláshoz, naplopáshoz, — a ki a helyett, hogy egykor hasznos polgára lenne e városnak, csavargóvá válik. — Szerény véleményem szerint igen jó lenne, ha a rfőkapitány úr kiterjesztené figyelmét az ilyen dolgokra, nehogy ilyen privát czédulával ellátott fiúcskák alkalmatlanokjanak a város közönségén.

— **A sóstói botrány.** Párját ritkító eszt történt e hó 13-án a sóstói vendéglő udvarán. Olyan dolog ez, melynek hallatára megdöbbenünk és nem találunk méltó szavakat a rendőrség élnetlenségének méltó jellemzésére. Két részeg siheder, egy katona és paraszt rekruta hallatlan módon inzultálja az egész közönséget fényes nappal, a város legelőnékebb mulatóhelyén és az az egy szál rendőr kénytelen tétlenül nézni ezt a botrányt, mert nem bolond, hogy egymagában közibük menjen és a dühöngők pártjára kelt hasonló alakok által agyonveresse magát. Több rendőrt pedig ott keresve sem találhatni, daczára annak, hogy a főkapitány még a mult évben megígérte *Kulocsay Alán* v. bizottsági tag felszólalására, hogy ezental több gondja lesz a Sóstóra. Ugyan beváltotta a szavát! A vérlázító botrány hősei a két homokosri *Petőcz* fiu és *Radács Ferenc* 69. gyalogezredbeli fráter alaposan berugot állapotban gyalogni kezdtek a leányokat, a minek az lett a következménye, hogy senki sem akart velük táncolni. A bestiák erre sorba járták a vendéglő asztalait és minden leányt vagy asszonyt, a ki velük táncolni vonakodott durván megütlegeltek, a hatet nélkül arra, vajjon szolgáló, vagy urina volt az illető. A fölhaborodott közönség dühöbe erre a legények ellen fordult, kik a veszedelmet látva székeket és asztalokat ragadtak föl s azokat a vendégek

közé dobálták. Az így megtámadott közönség, miután segítség sehonnan sem érkezett, csakhamar menekülésre vette a dolgot és a vitézek maguk maradtak a harcztéren. Mivel azonban még nem lohadt le a harcai kedvük, egyéb ellenség híján maguk kapaszkodtak össze és kölcsönösen véresre verték egymást. Csak akkor határozták el magukat a távozásra; midőn a kétségbeesett vendéglős a katonai készütség lehívásával fenyegetőzött. A megütölgelt úri asszonyok és a többiek pedig most már mehetnek panasza akár a Pilátushoz, csak a rendőrséget ne vádolja senki, hogy miatta ilyen merénylet megtörténhetett. Az megteszi kötelességét a városháznál meg a zöldsgépiacson, többet ne kívánjanak tőle, mert menten hármas lakat alá teszi az okvetetlenkedőt.

— **Vívótanfolyam.** Mint értesülünk, *Agrima Gyula*, az országos hírnevű kitünő vívómester, ki az ország legelőkelőbb városaiban működött, a jövő hó elején Székesfejerváron hosszabb időre terjedő *vívó-, eselleg torna-tanfolyamot* szándékozik kezdeni. Agrimát ha egyébként nem, a fővárosi lapok sport rovatából bizonyára nálunk is elég kedvezően ismerik s így minden felesleges ajánlást mellőzhetünk. Reméljük, hogy e kiváló sport kedvelői örömmel fogadják a mestert nálunk.

— **Névmagyarosítás.** *Auerbach Salamon*, székesfejervári lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „*Balassa*“-ra, *Schneider József* vajtai lakos, ugy szintén kiskoru gyermekei *Ferencz, József, Mária, Janka* és *Gyula* nevét pedig „*Szabó*“-ra magyarosította.

— **Nagy tűz Abán.** E hó 13-án délelőtt hatalmas szélviharban két helyen hangzott föl a tüzlárma *Abá* községben. A megriadt lakosságn egyrésze a templomból szaladt a veszedelem színhelyére s azonmód ünneplő ruhában fogott a tűz megfékezéséhez, mely nagy erőfeszítés után sikerült is. Elégett *Tálai János* lakóháza, továbbá *Tóth Jánosnak* és *Bor Jánosnak* összes gabona és takarmány készlete, összesen 3 gabonaasztag, 2 kazal szalma, 50 mérő árpa és mintegy 70 drb. baromfi. A kár meghaladja az 1800 frt, melyből csupán *Tálai* nak térül meg pár száz forintja a biztosítás által.

— **A gyanakvó atyafi.** Pozsgás képű öreg polgártárs állított be ma délelőtt a rendőrségre. Nem a maga jószántából jött, valami czédulával invitáltak oda ő kelmét, mert hiba esett nála a kazalok körül. Mikor a minimális 5 forintokban annak rendje és módja szerint elmarasztalták, az alkaptány főlészlötta, hogy írja alá a jegyzőkönyvet.

Az öreg bizalmatlanul nézett a kapitányra.

— Engem nem csap be az ur. En nem irom alá, hanem föllebbezek.
Hasztalan próbálták fölvilágosítani, hogy hiszen azért föllebbezhet, Komlósi bátyánk csak nem adta be a derekát.

Hogy az öreg nem volt kapacitálható, aláírta a kapitány a jegyzőkönyvet. A vén sas csak nézte, nézte, hogy csuszik az avatott kéztől vezetett toll a papíron.

Megcsóválta a fejét.

— Mijent huzott! -- fakadt ki belőle végtére a csudálkozás, mikor megbámulta a bravúros manu-propriát.

Még akkor is csóválta a fejét, amikor az ajtón kifelé indult. Ott azonban mégis kitört belőle az ellenzéki szellem.

— Minek itt az iródiák — dohogta békétlenkedve — mikor az alkaptány maga is elvégezhette azt a hitvány munkát. Hát van igazság? — sóhajtott elmenőben.

— **A Duna halottjai.** A „fejedelmi folyam“ sűrű egymásutánban követeli a maga áldozatait, így most egyszerre három ilyen eset hírt vesszük a megyéből. Ercsiben *Horváth Julianna* 13 esztendő cselédleány ruhamosás közben a fürdőházhoz erősített talpfáról a Dunába esett,

a hol nyomtalanul eltűnt. Napok mulva fogták ki a halászkó a talpfák alul, hova a víz sodorta. — **A duna adonyi révház** mellett egy felső-czikolai arató munkás részeg állapotban rubástól ment a vízbe, azon szándékkal, hogy megnézi, milyen mély ott a víz. Az ingó járásu atyafi azonban alig tett néhány lépést befelé, megcsúszott és mielőtt a közelben foglalatoskodó emberek segítségére mehettek, eltűnt a hullamokban. Mire k vonszolták, már megfulladt. — E hó 9-én reggel Dunapentlénél egy 12 évesnek látszó fiu hulláját fogták ki, mely mintegy 5 nap óta lehetett a vízben. A hullán semmiféle külső érzésk nyoma nem látszott s így valószínű, hogy a fiu fürdés közben lelte ott a halálát.

— **A polgári lövőkertben** tegnap *Nagy-Boldogasszony* napján délután a 69. gyalogezred zenekara mulatatta a szép számú válogatott közönséget. A versenytekészésnél az első díjat (6 pár ezüst evő-eszköz) ifj. *Tógl Gyula* nyerte 19 fával; a másodikikat (díszes szivartárcza) *Pete János* 18 fával; a harmadikat (nikl óra) *Fáncsy Endre* 16 fával.

— **Magyar emlék külföldön.** Örömmel kell tudomásul vennünk mindazt, mi külföldön a magyarság erényeit hirdeti, örömmel legkivált, ha idegenben elismerést vívhat ki valamely művészi alkotásunk, mely egyuttal a magyar népek története, nagy idői és nagy férfiai iránt való kegyeletét ábrázolja. Előkelő magyar mesterek megfestették a szabadságharcz egy győzelmes csatáját óriási vásznon panorámának, de annyí ámbiczióval, olyan lelkesedéssel, hogy művük elüt minden más panorámának nevezett körképtől. A kép főalakjai *Petőfi* és *Bem*. Általok van megtestesítve a világszabadság eszméjének keretében, melynek mindkettlen oly hősi hivei voltak, a magyar szabadságharcz eszméje. E kép most, melyet a főváros minden lakosa, a fővárosban megfordult minden idegen és vidéki sietett megnézni, külföldre megy — Varsóba. Az oroszokhoz az a kép, mely a magyar szabadságharcz honvédeinek győzelmét hirdeti az osztrák-orosz szövetségesek fölött. Hirdetni fogja ott is, hogy erősen él bennünk a félszázadja mult hősi küzdelem emléke, a kegyelet annak harcsoai iránt, de hirdetni fogja egyben a magyar művészetet is, mely ily roppant vásznon is, bár rendeltetésénél fogva elsőbbsen is a panorámás effektusra kellett ügyelnie, ilyen művészt alkotott. Örömmel vesszük tudomásul, hogy e kép éppen Oroszországba megy, de dicsérrel kell megemlékeznünk a körképtársaság ama elhatározásáról is, hogy mielőtt a képet kivinné, mindenkinek, a ki még nem látta — és ez főképe a vidékieknek szól, kik ez idő ájt járaak a legkönyvebben a fővárosban — a legkönnyebben hozzáférhetővé tette a képet azzal, hogy belépődíjat a bizony drága 50 krról leszállította — 20 krra.

— **Állatbetegségek a megyében.** *Veszétség*: Igar 1 udvar. *Tenyészbenáság és hólyagos kiütés*: Herczegfalva 5 u., Igar 1 u., összesen 2 község 6 udvar. *Sertésorbáncz*: Aba 26 u., Bicske 1 u., Polgárdi 1 u., Sukoró 15., Vaal 1 u., Zámoly 21 u., összesen 6 község 38 udvar. *Sertésvész*: Alsó-Alap 15 u., A.-Szt.-Iván 1 u., Baracs 1 u., Baracska 1 u., Csákkberény 2 u., Csurgó 1 u., Czece 1 u., Füle 1., Herczegfalva 3., Igar 47 u., Kajászó-Szent-Péter 22 u., Káloz 1 u., N.-Lók 1 u., P.-Egres 1 u., R.-Almás 1 u., Sárosd 1 u., Sárbogárd 3 u., Sáregres 4 u., Seregélyes 1 u., Sörd 10 u., S.-Szt.-Miklós 1 u., Szt.-Agota 1 u., összesen 22 község.

— **A zsebóra mint kompasz.** Bármely hihetetlenül hangozzék is, iránytűnek lehet közönséges zseborát fölhasználni. E czéla visszintez helyzetbe kell hozni az órát, hogy kismutatója a nap felé legyen irányozva. A kismutató és a 12-es szám között közepen levő szám ekkor a delet mutatja. Így pl. ha a kismutató 10 órán áll és a nap felé mutat, a 11-es szám irányában kell dél irányát keresni. Ezt az egyszerű módot azonban oly kevesen ismerik, hogy még Stanley is megtelepítéssel vett róla tudomást, a mikor az iránytűvé átalakított zseborát használatát neki megmagyarázták.

— **Rendőri hírek.** A *betakarodás* körül tapasztalt szabálytalanságok miatt még egyre folynak a bírságotások. Legutóbb a következő földművesek lettek 5—50 írtig megbüntetve: id. Komlósi Mihály, Nyakas István, Pap János, ifj. Komlósi Mihály, Gál János, Kálmán Ferencz, öz. Horváth Györgyné, Fister József, Csóri István, öz. Molnár Györgyné, Almásy Antal és Piller Károly, kik mindannyian a tanácshoz föllebeztek. — Öz. Haden Antalé hentesasszonyt a rendőrség 10 frt pénzbüntetésre ítélte, mert a husméréshez csonka 1 kilósát használt.

— **Gazdaasszonyi állást keres egy tisztességes katolikus gyermektelen özvegy nő** helyben vagy vidéken papi vagy úri háznál, ki teljesen jártas a házi gazdaság vezetésében. — Állását bármikor elfoglalhatja. — Czim a kiadóhivatalban. 238. 10—4.

KÖZGAZDASÁG.

Az őszi barack metszése.

Nem tudom, van-e gyümölcsfajta figyelemre méltóbb az őszi baracknál. Korai termékenységével mindenesetre az első helyen áll.

A kellő gondnal elültetett csemete néha már az ültetést követő évben, de mindenesetre a második évben, oly szép gyümölcsökkel jutalmazza meg fárodozásunkat, mely egyenértékű magával a csemete árával. Már visszatértette a tőkét. Legkorábban a szőlő mutatja be termését. De az őszi barack meg ezt is megelőzi.

Másrészt az is állítható, hogy a jól kezelt finom fajú őszi barack jószágban és szépségben bármiféle gyümölcsessel kiálja a versenyt.

A jó kezelés egyik első rangu kelleke, a helyes metszés. Az őszi barack-fa okvetlenül megkivánja a metszést. E nélkül apró, selejtes gyümölcsöket terem, fája meg időntalanul felkapaszkodik.

Nagyon is céltűvesztett eljárás volna az őszi barackot ültetés után úgy hagyni, ahogy a faiskolából az kaptuk. Az ilyen metszetlenül hagyott fa, vagy ki se hajt, vagy ha kihajt, az év melegebb időszakában többnyire kiszárad, vagy ha nem szárad ki, akkor a fa későbbi időntalanságához a legsikeresebben egyengettük az utat.

Ha ősszel ültetjük az őszi barackot, úgy a gyökerek megmetszését bevégezve, s a fák kellő iszapolása mellett elültetve, a koronát — egyelőre érintetlenül hagyva — zsupp szalmával vagy kákával bekötjük. A koronát csak tavasz nyíltával metszünk, és minél kevésbé fukarkodunk a metszésben, annál jobban végeztük dolgunkat. A csenevész hajtások mind tőből eltávolíttatnak. Az erőteljes szép hajtások pedig 1/2-re, 2/3-ra, végtagnak vissza, ily metszés mellett épen nem ritkaság, hogy őszi barackfáink már az első évben félmétert meghaladó erős, egészséges hajtásokat nevelnek s öszre egy rendszer, szép bokoralaku táoska alakját tüntetik fel.

Az őszi barack egyik gyakran előforduló betegsége: a mézgásodás. Azért az ültetést követő első évtől kezdve a fácskát többé soha se tavasszal, hanem nyár derekán, körülbelül augusztus hó elején metszünk meg.

Ekkor is tőből eltávolítjuk az összes vékony, úgynevezett visszahajtásokat, s mindazt, mi a fa koronáját tulságosan (beárnyékolná vagy elsurítaná, de a meghagyott erőteljes hajtásokat is mind visszametszük 1/2-re, 1/3-ra. Megjegyzendő, hogy az őszi barack legtermészetesebben bokor alakban nevelendő, hol is az elágazások mindjárt a föld felett megkezdődnek.

Az évről évre így végbevitt metszés következtében a fa nem kapaszkodik fel, a gyümölcsök nagy és szép példányokká fejlődnek, s a fa egészséges vegetációja, tartós élete s egyenletes termékenysége biztosítottik. Az őszi barackfa azonban csak ritkán él tovább 10—15 évnél. Korai és rendkívüli termékenységével azonban bőven kárpótolja élte rövidségét. Az őszi barackfa rövid élte hozza ma-

gával, hogy annak pótlására ojtványokat mindig tartsunk készletben.

Az őszibarack egy másik veszedelme: a levéltetvek pusztítása. A jól metszett, jól kezelt fákon, egészséges fejlődés mellett, e baj ritkábban lép fel. És ha fellép, a quassia-forgács főzetével védekezünk ellene, mit fűszerkereskedésben lehet kapni. A levéltetű komoly veszedelme a barackfának, mert annyira elsanyargatja a fát, hogy nem csak idei termését rugja le, de évekre is visszaveti a fa fejlődését és termékenységét. A védekezés azonban olcsó és biztos. A főzet a levél alsó lapját fűrészszem permetezés közben.

Őszibarackról lévén szó, alig lehet hallgatással mellőzni a korai francia barackot, mik felséges gyümölcseit a kajszinbarack előtt 5-10 nappal, július elején, beérlelik. Ezeket városok közelében busás nyereségre lehetne termelni. Ajánja e fajokat még ritka termékenységük, szépségük, nagyságuk és kiváló finom ízük. A legismertebb ilyen fajok: az Amsden, Alexander, Watterloo stb.

Mártonfalvi.

Gabonaárak.

— 1899. augusztus 16. —

Buza	8-10	8-40
Rozs	6-10	6-30
Arpa	4-90	6-80
Zab	5-60	6-
Kukorica	6-	

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

PFINN JÓZSEF Alapítva 1858-ban.

Telep: Palotai-utca 23.

„CONCORDIA“

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székhely-cím: CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

✓Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. *****

***** Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.

— !!Sírkoszorúk!! —

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50 000 korona érték

és több, kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen 1006 nyeremény **100,000** korona értékben,

Egy sorsjegy ára **20** krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja

Budapesten: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvenytársaság, V., Dorottya-utca 8.,

vagy **Szeged**en: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüintézetek **a nyerő kívánságára** készek **az 50.000 korona értékű főnyereményt**

egy hasonértékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelurusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.